

Конвенция за забрана на разработването, производството, натрупването и използването на химическо оръжие и за неговото унищожаване

Конвенцията за забрана на химическото оръжие (КЗХО) е разработена от Конференцията по разоръжаване в Женева през периода 1980 – 1992 г. и е първото международно споразумение за ликвидирането на цял клас оръжия за масово унищожение. Обхватът на Конвенцията, задълженията на държавите-участнички и установения верификационен режим са прецедент в световната история. (<http://www.opcw.org/chemical-weapons-convention/download-the-cwc/>)

Генералният секретар на ООН, който е депозитар на КЗХО я открива за подписване на 13 януари 1993 г. и още в същият ден тя е подписана от 130 държави включително и от България. Страната ни ратифицира документа 29 юни 1994 г. и връчва ратификационните си документи на Генералния секретар на ООН на 10 август 1994 г. На 31 октомври 1996 г. постъпва 65-та ратификация на договора и КЗХО влиза в сила на 29 април 1997 г.

Към настоящият момент в Организацията за забрана на химическото оръжие (ОЗХО) със седалище в град Хага, Холандия членуват 190 държави, като Израел и Мианмар са подписали, но не са ратифицирали документа, а Ангола, Египет, Северна Корея, Южен Судан не са подписали или ратифицирали КЗХО. Всички държави — членки на Европейския съюз са страни по КЗХО.

Ежегодно в град Хага, Холандия се провежда Конференция на държавите-участнички по КЗХО, а на всеки пет години се провежда Конференция – преглед. През месец април 2013 г. се проведе третата такава конференция, на която държавите-членки декларираха своята подкрепа и определиха насоките за работа по бъдещите приоритети на ОЗХО.

На 13 януари 2000 г. Народното събрание приема Закон за забрана на химическото оръжие и за контрол на токсичните химически вещества и

техните прекурсори. Този закон въвежда забраната за разработване, производство и употреба на химическото оръжие, както и условията и реда за извършване на дейности с токсичните химически вещества и техните прекурсори, които са предмет на международен контрол в съответствие с КЗХО.

Орган за координация на работата и контрол по изпълнението на КЗХО от Република България и за осъществяване на контролни и разрешителни функции е Междуведомствената комисия за експортен контрол и неразпространение на оръжията за масово унищожение към министъра на икономиката и енергетиката. (<http://exportcontrol.bg/indexbg.php>)

Министерството на отбраната на Република България е един от основните изпълнители на задълженията по КЗХО. Ежегодно в Министерството на икономиката се представят данни за наличните токсични химически вещества, които се използват за научно-изследователски и защитни цели и се включват в ежегодния доклад на страната. Поддържа се постоянна готовност за проверки от ОЗХО, която контролира спазването на задълженията на съответните държави-участнички чрез провеждането на внезапни инспекции на място.